

ANDRUS VAARIK: «Komöödia on üks

väheseid asju, mis suudab meid panna hetkeks unustama surmahirmu.»

• JAANUS KULLI
jaanus.kulli@ohtuleht.ee

«Ivan Orav käib ikka pidevalt maa peal, sest tal on ikka pidevalt Eesti asja ajada,» kummutab Linna-teatri näitleja Andrus Vaarik naerusui arvamusel, et juba mitu aastat tagasi siit ilmast lahkunud Orav ilmutas ennast esmaspäeval Eesti rahvale vaid korra.

Estonias esietendus nimelt esmaspäeval Andrus Kivirähki uus näidend «Orav ja Ilves», mis räägib Ilvese ja Orava südaisest meeleolukast kohtumisest Kadriorus.

«Ivan Orav on tõsine eestlane, kes kunagi ei sure,» jätkab Vaarik samal lainel. Tema kehastuses on endine vabadusvõitleja Orav juba kakskümmend aastat oma Pätsu-aegsetest kangelastegudest rahvale jutlustanud. «Nagu tark Orav on tihti öelnud: kuni idapiir peab, kus siis see surmgi tulema peaks. Ikka on vaja nõu anda, Oraval tööd jätkub. Ei ole see teine Eesti vabariik veel samasugune nagu esimene.»

Näitleja üksi on lihtsalt kõlupea

Püüdes selle jutu pealt juhtida Vaarikut esietenduse konteksti, ütleb näitleja, et ta ei teinud nal-

«Komöödiapõud on suur.»

Väsimatu Andrus Vaariku eelmine lavastus «Skangpoomijad» esietendus Linnateatri novembri lõpus eelmisel aastal. Selle näidendiga on tal eriline suhe, kuivõrd 25 aastat tagasi oli ta Ken Campbelli näidendi Kaarel Kilveti lavaversioonis ise miilitsana laval. Nüüd ütleb Vaarik «Skangpoomijate» lavastajana, et ta ei võtnud lugu ette sellepärast, et toona sai sellest absurdinäidendist Noorsooteatri hittlavastus, vaid et talle lihtsalt meeldib näidendis peituv bufonaadlik situatsioonikomöödia ning et Linna-teater tahtis lastetükki.

«See oli mul kogu aeg meeles ja ma teadsin, et see on hea näitemäng, hea tekst ning et toonane esimese astme vastandus oli punkarite ja miilitsate vahel, kuid et tegelikult on see tekst ajatu ja töötab ka tänasel päeval. Nüüd me mängime seda lastetükki öhtul kell seitse rafineeritud publikule ja selles on mingi perversne võlu,» naerab Vaarik. «Aga kuna komöödiapõud on nii suur, et kui inimene saab kaheks tunniks ennast muust maailmast välja lülitada ja naerda, siis loodetavasti pole ka täiskasvanud pettunud. Ma ei väsi kordamast, et komöödia on üks väheseid asju, mis suudab meid panna hetkeks unustama surmahirmu.»

ja. Samas tunnistab tõsinedes, et Orav tuleb ikka aeg-ajalt inimestele meelde. «Näiteks just eile (teisipäeval – J. K.) käis Ivan Orav Rakveres esinemas keskkriminaalpolitsei kriminaalluure konverentsil ettekandaega kriminaalluure ajaloo» tunnistab Vaarik. «Orav teab luurest kõike. On teda luuratud ja ta ise on omal ajal luuranud.»

Aeg-ajalt Ivan Oravana ennast rahvale ilmutades ütleb Vaarik, et üksinda ta siiski hakkama ei saa, vaid otsib ikka abi Orava riitsa Kivirähki käest. «Näiteks kui Orav eelmisel suvel Riigi Metsamajandamise Keskuse teatripiknikul esines, siis selleks pu-

huks kirjutas Kivirähk spetsiaalset teksti. Aga muidu on Kivirähk kahekümne aasta jooksul kirjutanud nii palju tekste, et neid varieerides ja kombineerides olen ma üksi hakkama saanud. Kuigi mul on ikka palju kindlam, kui Kivirähk taga on, sest ma ei suuda iial improviseerida sellisel tasemel, nagu tema kirjutab. Näitlejal on alati kindlam, kui tal on teatud roll, autor, lavastaja ja grimmi. Mis see näitleja üksi on, lihtsalt kõlupea. Mis tema arvamus ikka maksab,» madaldab Vaarik näitleja isiksust ja tema sotsiaalset närvi ilmse mõnuga.

«Tegelikult oleme me ju väga kitsad spetsialistid. Selles mõt-

tes on hea, kui me saame oma käsitööoskusi kasutada läbi rolli,» ütleb Vaarik, kes lavastuses «Orav ja Meri» astus esimest korda publiku ette täpselt kümme aastat tagasi. «Tollases Vanalinna-stuudio Supiteatris, mis kutsuti ellu Stockholmi linnateatri eeskujul. Kivirähil oli veel plaan, et tüki pealkiri võiks olla «Vanamees ja Meri», aga Eino Baskin ei saanud sellest naljast vist väga hästi aru,» muigab Vaarik. «See mõjus talle liiga radikaalse naljana.»

Publik on kõige parem lavastaja

Kahte lavastust, «Oravat ja Merd» ning «Oravat ja Ilvest», Vaarik veel võrrelda ei taha, sest viimasega ollakse rahva ees olnud vaid korra. «Kuigi me oleme Kaspariga (Ilvest kehastava Kaspar Velbergiga – J. K.) publikule äärmiselt tänulikud, sest saal oli sedavõrd toetav ja koostööaldis, et inspireeris meid väga. Selliste komöödiatega puhul ongi publik kõige parem lavastaja. Kuigi seda ühte etendust võiks nimetada ka väga heaks prooviks,» on Vaarik siinkohal tagasihoidlikkus ise.

Vaarik toob maailmapraktikast ühe kurioossema näite Dustin Hoffmani teatriteest, kes oma «Veneetsia kaupmehega» tegi 80 eelesietendust ning päris esietenduseni ei jõudnudki, sest kartis kriitikuid, kes hea tava kohaselt enne esietendust arvamust ei avalda. «Ma võin ka eksida

ning see võis olla keegi teine ja hoopis teine lavastus (või hoopis kõlakas), aga sellist praktikat on maailmast teada,» mõõnab Vaarik eksimisvõimalust.

«Orava ja Ilvese» truppi tervitas ka president

Kuigi «Oravat ja Ilvest» reklaamiti kui ainukordset ja ühtainsat etendust, lubab Vaarik, et seekord Estonia ukse taha jäänud publikul on lootust seda tulevikus siiski näha. «Selle peale võib

öelda, et tehke pakkumine, millest me ära ei saa öelda,» viskab Vaarik villast, mida võib ühtlasi tõe pähe võtta.

President Estoniasse paraku ei jõudnud. «Ta oli küll kutsutud, aga ta ei saanud tulla, sest taastub ölaoperatsioonist. Ta soovis meile edu ja jõudu ning on näidendiga tuttav,» teab Vaarik. «Igatahes oli ta just näidendi läbi lugenud ning kiitis meie ettevõtmise heaks. Ja kui me lossis reklaamklippi filmimas käisime, tuli ta meie tegemisi uudistama.»